

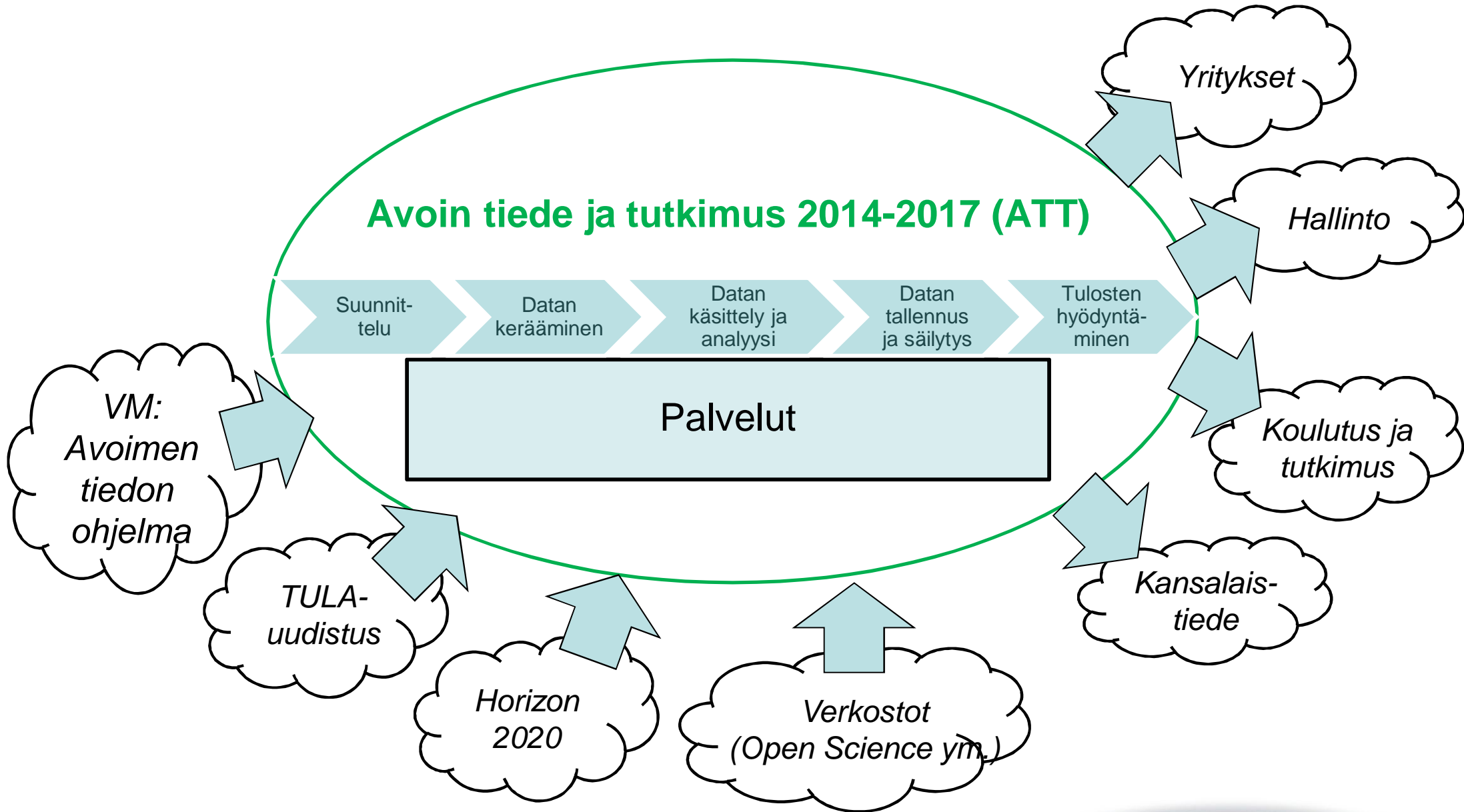
Avoim tiede ja tutkimus 2014-2017 (ATT-hanke)

Juha Haataja

Juha.Haataja@minedu.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Avoim tiede ja tutkimus 2014-2017 (ATT)

Avoimuuden asteet

Työkalut: pääsyn hallinta, identiteetin hallinta, oikeuksien hallinta

Saatavuuden aste	Kaikkien saatavilla	Kasvava liikkuvuus	Luvanvaraisesti saatavilla
Koneluettavuus	Saatavilla koneluettavassa muodossa		Data ei ole rakenteisessa muodossa tai hyvin metatiedoilla kuvailtuna
Hinta	Ei kustannuksia		Käyttökustannuksia
Oikeudet	Ei rajoituksia käyttöön		Käyttö estetty

Avoimen tieteen ja tutkimuksen tiekartta

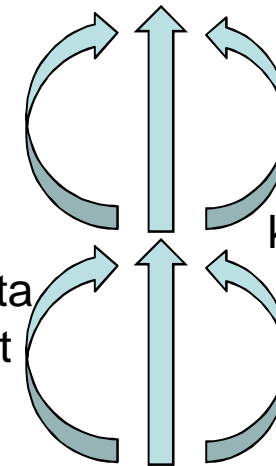
ATT:n tavoite-
taso vuonna
2017

ATT-tiekartta
ja etenemis/
arviointimalli
2014

- julkaisut: ....
- tutkimusdata: ...
- menetelmät: ...

TTA-yhteistyö
ja palvelut
2011-2014

- osa-alueet:
- julkaisut
  - tutkimusdata
  - menetelmät

TUTA-selvityshanke
2009-2011

- osa-alueet:
- tutkimusdatapalvelut
  - KA-työ
  - metatieto

- Käsikirja
- Loppuraportti
- Etenemissuunnitelma

ATT-hankkeen yhteistyörakenne

Tiedon saatavuus -työryhmä

- Tutkimuksen tietoaineistot -hankkeen (TTA) alaisuuteen vuonna 2013 perustettu työryhmä, jonka tehtävänä oli selvittää tiedon saatavuuden tilannekuvaa
  - tutkimustulosten saatavuus (open access)
  - avoin tiede (open science) ja kansalaistiede (citizen science)
  - julkisesti hallinnoitujen tietoaineistojen saatavuus ja hyödyntäminen
- Työryhmän tehtävänä oli
  - tutustua aiempiin ehdotuksiin ja kartoituksiin ja arvioida nykytilanne näiden valossa
  - toteuttaa tietoaineistokartoitus
  - luoda visio tavoitetilasta
  - ehdottaa kehittämistoimenpiteitä ajanjaksolle 2013-2016
- Työryhmän puheenjohtaja oli Annikki Roos Helsingin yliopistosta

Linjausehdotus tutkimustulosten saatavuudesta

- Perustavoite
  - Tutkimusdata ja -julkaisut ovat avoimesti saatavilla tietoverkoissa avoimen rajapinnan kautta
- Tarkennukset (otteita)
  - Suomalaisen tutkimusjärjestelmän kaikki toimijat jakavat tuottamansa tieteelliset julkaisut ja tutkimusdatan avoimesti tietoverkossa. Avoimuusperiaate koskee myös tutkimusmenetelmiä ja tutkimustulosten tuottamiseen tarvittavia työkaluja, kuten tietokonemalleja.
  - Avoimuus toteutetaan tutkimuseettisiä periaatteita noudattaen ja oikeudellista toimintaympäristöä kunnioittaen. Tutkimusdata avoimuuteen pyritään aina, kun se on lainsäädännön ja sopimusten puolesta mahdollista.
  - Tutkimusdatan ja -julkaisujen jatkokäyttöä ei rajoiteta tarpeettomasti ja niiden käyttöehdot tuodaan selkeästi esille. Noudatetaan yleisiä, standardimuotoisia lisenssejä (esim. CC BY 4.0. josta on tulossa JHS -suositus), jotka ovat koneluettavia.
  - Tutkimusta koskevat sopimukset ja rahoituspäätökset tukevat julkaisujen ja tutkimusdatan avointa saatavuutta.

Raportti, lausuntopyyntö, lausunnot (51 kpl) ja yhteenveto löytyvät netistä: <http://www.tdata.fi/dokumentit>

ATT-hankkeen rakenteet

Kolme kokonaisuutta

1. Tutkimuksen julkaisut

- Julkaisun säilytys
- Julkaisun metatietopalvelu
- Julkaisun saatavuuspalvelut

2. Tutkimusdata

- Datan säilytys
- Datan metatietopalvelu
- Datan saatavuuspalvelut

3. Tutkimusmenetelmät

- Menetelmien säilytys
- Menetelmien metatietopalvelu
- Menetelmien saatavuuspalvelu

Muutoksen tukeminen

4. Tutkimusympäristöt

- Testi/kehitysympäristöt (esim. JulkICTlab)
- Luvanvaraiset ympäristöt (sensitiivinen data)

5. Työkalut

- Pääsynhallinta, identiteetin hallinta ja oikeuksienhallinta

6. Osaaminen

- ”Avoimen tieteen käsikirja”
- Kurssit ja opastus
- Datan hallinnan taidot osaksi korkeakouluopetusta